

Eestikeelsele õppele ülemineku I aasta TAGis

TAGis oleme i-le punkti panemas, sest põhikooli 33-st tavaklassist 24-s on täielik KK või õppetöö toimub 100% eesti keeles; 8-s klassis on kasutusel hilise keelekümluse programm või õppetöö vähemalt 40% ulatuses eestikeelne. Võiks arvata, et vabariigi ja meie linna otsus muuta õppetöö 100% eestikeelseks pidi meil esile kutsuma „lõpuks ometi“ – ohke ja ei pidanud meil suuremaid emotsioone ja ümberkorraldusi kaasa tooma, ent ometi ...

Meie senine kontekst muutus mitmel põhjusel:

- vabatahtlikkus muutus kohustuseks; lapsevanemate surveamine või fakti ette seadmine isegi olukorras, kui keegi eriti vastu ei ole, lõi teatud riskiolukorra;
- linna väljapakutud ajakava tõi kaasa piisavalt ette valmistamata sammud mõnedes 4. ja 7. klassides;
- seni oli ühel osal õpetajatest võimalus töötada osaliselt venekeelses aineplokis, mis nüüd väheneb kindlas tempos, st et seal läheb kitsaks;
- senise suhteliselt ühtlase ja stabiilse õpilaste koosseisu eesti keeles õpetamine asendub KÕIGI õpetamisega, mis tähendab tasemeid alates 0-tasemel rändetaustaga õpilastest lõpetades eesti keelt emakeele kõneleja tasemele lähedaselt valdavate õpilasteni;
- avalikkuse huvi suurenemine meie tegevuse vastu ning uute koostöövõrgustike tekkimine.

Mis meid uues olukorras aitas?

Võtmetegevus on iga õpetaja positsioneerumine ülemineku protsessis ja võtmesõna on **individuaalsed enesetäienduse / enesearengu plaanid**.

TAGis töötab 95 õpetajat, kellest pooled on eesti emakeelega, pooled vene emakeele kõnelejad.

Õpetajate vajadused jagunevad emakeele, õpetajakogemuse ja osalt uskumuste põhiselt järgmistesse suurematesse valdkondadesse:

- ühise inforuumi tekitamine ja vastastikune suhtlus – kõigile;
- keelevahetus õppeaines – õpetaja ja / või õpilaste esimesed sammud – venekeelsetele õpetajatele, kes siiani ainet vene keeles õpetasid;

- teises keeles õppimise ja õpetamise iseärasused – rohkem eestlastele, kes seni on õpetanud eesti lapsi või ainult KK klasside õpilasi;
- keeleliselt eritasemelises klassis õpetamine – kõigil, kes õpetavad klassides, kus on rändetaustaga või lihtsalt reljeefselt erineva keeleoskusega õpilasi;
- ainealane eesti keel; eesti keele komponentidega aineõpe – puuduliku keeleoskuse või vähese keelepraktikaga õpetajatele;
- lisaeriala või oskused, nt HEV-õpilaste õpetamine – õpetajatele, kes vajavad uut tööd;
- läbipõlemisvastased meelelahutuslikud ühisüritused.

Meie õppimise aasta nägi välja niimoodi:

Õppeaastal 2022/23 seadsime kooli peamiseks tegevussuunaks **tagada õpetajate valmisolek eestikeelse õppe korraldamiseks**. See saab teoks vaid juhul, kui õpetajad ise on avatud õppimisele ja valmis astuma uuesti algaja õpetaja staatusesse, sest õppekeele vahetus just seda tähendab. Üks meie koolis juba aastaid tagasi läbiräägitud ja kokkulepitud põhiväärtustest on „Hooliv ja toetav õpikogukond“ (õpetajad mõistagi on selle kogukonna tähtis osa), millele püüdsimegi sel õppeaastal konkreetsema sisu anda.

- Augustist jaanuarini osalesime kogu pedagoogilise kollektiiviga koolitusprogrammis **„Tähenduslik õpetamine“**, mille raamas õppisid õpetajad kasutama õppimise uurimise metoodikat ja palju muudki üksteise professionaalset arengut toetavates õpiringides. Koolituse viisid läbi TÜ professorid Margus Pedaste ja Äli Leijen, toetas Euroopa Sotsiaalfond. Osales ligi 90 õpetajat.
- Väärtustame kõrgelt võrgustikutegevust ja koosõppimist teiste koolidega. Et ühendada kolm meie jaoks tähtsat teemat – õppe korraldamine digikeskkonnas, eesti keeles ja aineid ning keelt omavahel lõimides, leidsime partneriks Jõhvi Vene Põhikooli, kellega koos said koolitust ja koostasid mitu **digilõimeprojekti** 13 meie kooli õpetajat. Koolitajaks olid Piret Luik ja Riin Saadjärv. Koolitus toetas riik, korraldas Hariduse- ja Noorteamet. Programmis osalesid mitmed õpetajad, kes teevad õppekeele vahetuses esimesi samme, ja said nii vajalikku esinemispraktikat kui tööriistu, mis seda teed kergendavad.
- Koolis oli kümnekond õpetajat, kes hoolimata sellest, et töötamiseks vajalik keeletunnistus on olemas, täiendasid oma **eesti keele** oskust nõudlikumal tasemel **keelekursustel**.
- Vana tõde on see, et kõige paremini õpid teisi õpetades. Kümme kogenud keelekümbelusõpetajat panid kokku **koolitusprogrammi lõimitud aine- ja**

keeleõppe metoodikast ning on saanud läbiviidud koolitustelt hea tagasiside Ida-Virumaa Ettevõtluskeskusest, mille kaudu koolitati kaheksat Ida-Viru kooli, aga ka Tartu Kunstikooli ja Raatuse kooli õpetajatelt.

- TAG kandideeris HTMi poolt ellu kutsutud programmi „**Teadmuskooli kontseptsiooni loomine**“. Osutusime konkursil edukaks ja alates märtsist 2023 asusime koos Narva ja Maardu gümnaasiumiga piloteerima koolimudelit eesti keelest erineva kodukeelega õpilastele. See programm aitab meil koolis toimuvaid protsesse teadus- ja tõenduspõhiselt juhtida.

Teadmuskooli eesmärk: Muukeelsetele õpilastele teaduspõhise ja õppimist toetava koolimudeli loomine ja piloteerimine üldhariduskoolides.

Koolimudeli rakendamisel pööratakse tähelepanu:

- Kooli kogukonna tasandil identiteediloomel olulisuse teadvustamine ja sellega koolis kavakindel tegelemine **mitmikidentiteedi** kujunemiseks.
- Õpilaste **õpipädevuse** kui õppimiseks vajalike teadmiste ja oskuste ning õppimist soodustavate uskumuste ja hoiakute süsteemi arendamine ning toetamine.
- Eesti keeles edasiõppimise võimekuse toetamine ja eesti keele kasutamise oskus erinevates elusituatsioonides, sh õpilaste **mitmekeelsuse** arendamine.

Kolme kooli koostöös töötatakse välja Teadmuskooli mudel, mis aitab koolidel:

- tõenduspõhiselt hinnata muu kodukeelega õpilaste tuge oma koolis;
- arendada koostöös õpetajatega toimivaid lähenemisi õppimises ja õpetamises muu kodukeelega õppijate toetamiseks;
- algatada ja ellu viia koolikeskkonnas vajalikke muutusi ning neid teaduspõhiselt hinnata;
- jagada oma parimaid praktikaid teiste Eesti koolidega.